

PİYANO DERSLERİNDE TEKNOLOJİNİN KULLANILMASI*

I.

Belir Tecimer Kasap**

Orkestra Dergisi, 385,
sayfa 36-40, (2007)

Teknoloji alanındaki inanılmaz gelişmeler sonucunda, son yıllarda dünyanın her yerinde, diğer eğitim alanlarında olduğu gibi müzik eğitiminin her düzeyindeki pek çok ders, teknoloji desteği ile yürütölmeye başlanmıştır.

Piyano eğitimi de geleneksel eğitimin yanı sıra teknolojinin kullanımı ile daha etkili ve çok boyutlu hale gelmiştir. Müzik teknolojisindeki son gelişmeler hem piyano öğretmenine, hem de piyano öğrencisine öğretme, öğrenme ve performans konularında yeni olanaklar sunmaktadır. Teknolojinin piyano eğitiminde kullanılmasının amacı, klasik piyano eğitim sistemi içerisinde teknolojinin sunmuş olduğu avantajları destekleyici kaynak olarak kullanmaktır.

Bilindiği gibi MIDI, Musical Instruments Digital Interface (Müzik Aletleri Sayısal Arabirimi) in kısaltılmışı olan bir terimdir. MIDI müzik aletleri, bilgisayar ve bilgisayar yazılım programları üreten şirketler arasında 1983 yılında yapılan bir veri iletişimi anlaşmasıdır. Bu anlaşma ile müzik sistemleri ve aletleri birbirleri ile bilgi alışverişi yapabilmektedir. Dijital müziği temsil eden bir teknoloji olan MIDI öğrenmeden, bestelemeye, bestelenen veya çalınan eseri yazdırabilmeye, orkestra düzenlemesi yapmaya, bir çalgı çalmaya, müzik dinlemeden, ses kaydı yapmaya ve sahne ışıklarını kontrol etmeye kadar pek çok şeyin yapılabilmesine olanak sağlamaktadır.

MIDI teknolojileri dünyanın pek çok yerindeki piyano öğretmenlerinin, derslerini daha etkili bir şekilde yapmalarını sağlamaktadır. Piyano eğitiminde en yaygın MIDI kullanımı dijital piyanolar, bilgisayar ve her ikisinin birbirlerine bağlanması ile gerçekleşmektedir. Bu teknolojinin sunduğu bilgisayar yazılım programları, eser dosyaları (Standard MIDI Files-SMF veya *.mid files), eser eşlikleri ve notalar MIDI ile gerçekleşmekte ve derslerde sık sık kullanılmaktadır. Bu teknoloji öğretmenlere ve öğrencilere ders içinde ve ders dışında sonsuz olanaklar sağlamakta, müzik eğitimi ve öğretimi hem daha etkili, hem de daha zevkli olmaktadır. Bu makalede piyano derslerinde sıkça kullanılan dijital piyanolar, bilgisayar yazılım programları ve internet üzerinde durulacaktır.

*Üç ayrı bölümde sunulacak olan bu makalenin ilk bölümünde piyano eğitiminde dijital piyanoların kullanımına, ikinci bölümde bilgisayar yazılım programlarına (Software) ve son bölümde ise internetin kullanımına yer verilecektir.

**Yrd. Doç. Dr., Hacettepe Üniversitesi, Ankara Devlet Konservatuvarı öğretim üyesi.

Dijital Piyanolar

Dijital piyanolar, piyano öğretmenlerinin derslerde kolaylıkla kullanabildiği piyanolardır. Bu piyanolar fiber optik teknolojisi kullanılarak yapılmış ve akustik bir piyanoyu taklit eden elektronik piyanolardır.

Hafızasında kuyruklu piyanonun sesi kayıtlı olan dijital piyanolar, bilgisayar ve yazılım programlarının karmaşık bir bileşkesidir. Bu piyanolardan elde edilen ses, gerçek bir piyanonun sesinden başka bir şey değildir. Dijital piyanolar bilgisayar sisteminin çalıştırdığı çekiç mekanizması ile akustik piyano kalitesinde bir tuşeye ve pedallara sahiptir. Ses ayarı, metronom, mevcut farklı çalgı sesleri (yaylılar, harpsichord, gitar, koro vb.), piyanoya önceden kaydedilmiş eser örnekleri, kayıt yapabilme ve kaydı geri dinleyebilme özellikleri ile bu piyanolar piyanistlerin çok sevdiği bir çalgıdır. Dijital piyanoların bilgisayar bağlantısı ve bazı modellerinde mevcut olan “disk-drive” özellikleri ile sunduğu sınırsız olanaklar vardır.

Dijital piyanolar, piyano derslerinde pek çok kolaylıklar sağlamaktadır:

1. Piyano öğretmeni dijital piyanoyu derslerinde performans amaçlı kullanabileceği gibi, eseri kayıt etme, bu kaydı tekrar çalabilme, temposunu veya gürlüğünü değiştirme, transpoze edebilme, orkestra eşliği yazabilme, eseri yazdırabilme ve bu kaydı e-mail ile istenilen yere yollayabilme gibi pek çok şeyi yapabilecektir.
2. Bu piyanoların en önemli kullanımlarından biri öğrencinin ders dışındaki çalışma esnasında bir eseri kayıt ederek, kendi performansını dinleyebilmesidir. Öğrenci isterse bu kaydı floppy diske kayıt ederek arşivinde saklayabilir ve pek çok amaç için kullanabilir. Eğer gerekirse, öğrenci ses kaydını yavaşlatarak eser içerisinde hata yapıp, yapmadığını keşfedebilir.
3. Öğrencilere sıkıcı gelebilen eserler bile satın alınabilecek orkestra eşlik yazılım programları veya öğretmenin/öğrencinin hazırlayabileceği eşlikler ile oldukça cazip ve eğlenceli bir hale gelebilmekte ve zevkle çalışılabilmektedir.
4. Piyanonun hafızasına kaydedilmiş değişik çalgı seslerini kullanmak eserlerin çalışılmasını ilginç hale getirmektedir. Öğrenciler değişik dönemlere ait bestecilerin eserlerini, o döneme ait orijinal çalgı sesleri ile çalabilme olanağına sahiptir. Örneğin, bir Barok dönem eseri, o dönemin popüler çalgısı harpsichord ile çalınarak, eserin piyanoda nasıl çalınması gerektiği hakkında bir fikir edinilebilir.
5. Bir grup ortamında, yani birden fazla piyanonun olduğu durumlarda, piyano öğrencileri oda müziği veya senfonik eser örneklerini beraber seslendirebilirler. Örneğin, bir okulda orkestra yoksa, dijital piyano grupları yaylı çalgılar orkestrasına dönüşebilir ve orkestra eşlikli konçerto konserleri bile verilebilir.
6. Bazı piyanolarda kullanılan “split” özelliği ile klavyeyi ikiye ayırıp, örneğin sağ elde piyano, sol elde viyolonsel sesleri kullanılabilir. Bu özellik öğrencilere müzik öğeleri ile yeni denemeler yapabileme olanağı vermektedir.
7. Dijital piyanolar, akustik piyanoların işini görmekte ve akustik bir piyanoya oranla daha ucuza satın alınabilmektedir.

8. Kuyruklu piyano sesine sahip, ancak kuyruklu piyano kadar yer kaplamayan ve kolay taşınabilen çalgılardır.
9. Dijital piyanolar çok az bakım gerektirir ve akort ihtiyacı yoktur.
10. Dijital piyanolar bu özelliklerin yanı sıra özellikle apartmanlarda yaşayan öğretmenler ve öğrencilere evlerinde kimseyi rahatsız etmeden, hatta gece yarısı bile çalışabilme olanakları sağlamaktadır. İstendiği takdirde kulaklık ile de çalışılabilmektedir.

KAYNAKLAR

Internet2. <http://www.internet2.edu> (15 Ocak 2005).

Lyke, J., Enoch, Y. & Haydon, G. (1996). *Creative Piano Teaching*. Champaign, Illinois: Stipes Pub.

Making Music with MIDI. <http://www.midi.org> (12 Mayıs 2005).

Music Technology Guide (2002-2003). Akron, Ohio: Lentine's Music Inc.

Rothstein, J. (1995) *MIDI: A Comprehensive Introduction* (The Computer Music and Digital Audio Series, Vol. 7). Madison, Wisconsin: A-R Editions, Inc.

Yamaha Corporation of America. <http://www.yamaha.com> (20 Şubat 2005).